

Przystąpienie UE do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPCz)

wg stanu na 30.01.2015

MATERIAŁY OIDE

5 kwietnia 2013 przyjęto ostateczny projekt umowy o przystąpieniu UE do EKPCz. 18 grudnia 2014 Trybunał Sprawiedliwości UE wydał opinię, w której uznał projekt umowy za niezgodny z prawem UE. W opracowaniu przedstawiono najistotniejsze dokumenty procesu negocjacji między KE a grupą negocjacyjną Rady Europy i przytoczono główne argumenty zawarte w opinii TSUE (wraz z linkiem do pełnego tekstu opinii i komunikatem prasowym Trybunału).

Słowa kluczowe: prawa człowieka, Europejska konwencja praw człowieka

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
- II. DOKUMENTY PODSTAWOWE
- III. INNE

I. WPROWADZENIE

Dyskusje na temat przystąpienia UE (wcześniej WE) do EKPCz zostały zapoczątkowane pod koniec lat siedemdziesiątych, ale dopiero wejście w życie Traktatu z Lizbony oraz Protokołu nr 14 do Konwencji stworzyło podstawę prawną dla akcesji i umożliwiło rozpoczęcie negocjacji. Proces przystąpienia postawił przed stronami szereg problemów do rozstrzygnięcia, takich jak autonomia systemu prawnego UE, w tym monopol Trybunału Sprawiedliwości UE w zakresie interpretacji traktatów, mechanizm współpозwania UE i państw członkowskich w procedurze, kwestie instytucjonalne, np. nominowanie a następnie wybór sędziego z UE, reprezentacja UE w Komitecie Ministrów Rady Europy, przystąpienie UE do protokołów dodatkowych.

Na mocy decyzji Rady z 4 czerwca 2010 KE uzyskała mandat negocjacyjny i rozpoczęła negocjacje z Nieformalną Grupą ds. Przystąpienia UE do Konwencji (CDDH-UE), powołaną przez Radę Europy. Efektem tych prac było ogłoszenie w lipcu 2011 projektu porozumienia w sprawie akcesji (pkt 3). Prace nad projektem prowadzono następnie w ramach grupy ad hoc „47+1”, która wypracowała ostateczny projekt umowy (pkt 2).

4 lipca 2013 KE złożyła wniosek do Trybunału Sprawiedliwości UE (w trybie art. 218 ust. 11 TfUE) o wydanie opinii w sprawie zgodności projektu umowy akcesyjnej z traktatami (pkt 9).

18 grudnia 2014 Trybunał wydał opinię (Opinia 2/13, pkt 10), w której uznał, że projekt porozumienia w sprawie przystąpienia UE do EKPCz nie jest zgodny z art. 6 ust. 2 TUE ani z Protokołem (nr 8) dotyczącym art. 6 ust. 2 TUE w sprawie przystąpienia Unii do EKPCz. W opinii Trybunału projekt umowy akcesyjnej:

- może naruszać szczególne cechy i autonomię unijnego prawa, gdyż nie zapewnia koordynacji między art. 53 EKPCz i art. 53 Karty praw podstawowych, nie zapobiega ryzyku naruszenia zasady wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi w prawie Unii i nie określa w ogóle stosunku między mechanizmem ustanowionym w protokole nr 16 do EKPCz (który upoważnia sądy najwyższe państw członkowskich do zwracania się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) z wnioskami o wydanie opinii doradczej w zasadniczych kwestiach dotyczących wykładni lub stosowania EKPCz) a procedurą odesłania prejudycjalnego przewidzianą w TfUE;
- może naruszać art. 344 TfUE, gdyż nie wyklucza możliwości wnoszenia do ETPC sporów między państwami członkowskimi lub między nimi a Unią dotyczących stosowania EKPCz w ramach przedmiotowego zakresu stosowania prawa UE;
- nie przewiduje zasad funkcjonowania mechanizmu współpозwania i procedury wcześniejszego zaangażowania Trybunału, co pozwalałoby zachować szczególne cechy Unii i jej prawa;

- nie uwzględnia szczególnych cech prawa UE w odniesieniu do kontroli sądowej aktów, działań lub zaniechań UE w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, gdyż powierza kontrolę sądową niektórych tych aktów, działań lub zaniechań wyłącznie organowi zewnętrznemu w stosunku do Unii.

II. DOKUMENTY PODSTAWOWE

1. [Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, po nowelizacji przez Protokół nr 11 i 14, z Protokołem nr 1 oraz Protokołami nr 4, 6, 7, 12 i 13](#)
  2. Pakiet instrumentów prawnych w sprawie przystąpienia UE do EKPCz dołączony do [Final report to the CDDH](#), Strasbourg, 10 June 2013:
    - *Draft revised agreement on the accession of the European Union to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms*, Appendix I
    - *Draft declaration by the European Union to be made at the time of signature of the Accession Agreement*, Appendix II
    - *Draft rule to be added to the Rules of the Committee of Ministers for the supervision of the execution of judgments and of the terms of friendly settlements in cases to which the European Union is a party*, Appendix III
    - *Draft model of memorandum of understanding between the European Union and X [State which is not a member of the European Union]*, Appendix IV
    - *Draft explanatory report to the Accession Agreement*, Appendix V
  3. [Draft legal instruments on the accession of the European Union to the European Convention on Human Rights](#), CDDH-UE(2011)16, Strasbourg, 19 July 2011
  4. [Projekt decyzji Rady upoważniającej Komisję do przeprowadzenia negocjacji w sprawie Umowy o przystąpieniu Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności](#), 4 czerwca 2010
  5. [Ad hoc terms of reference concerning accession of the EU to the Convention given to the CDDH by the Ministers' Deputies during their 1085th meeting \(26 May 2010\)](#), CDDH(2010)008, Strasbourg, 3 June 2010
  6. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie międzyinstytucjonalnych aspektów przystąpienia Unii Europejskiej do Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności](#)
  7. [Dokument roboczy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczący niektórych aspektów przystąpienia Unii Europejskiej do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności](#), 5 maja 2010
  8. [Raporty](#):
    - spotkania nieformalnej grupy (CDDH-UE) z przedstawicielami KE
    - spotkanie negocjacyjne pomiędzy CDDH i KE
    - spotkania CDDH
  - ***
  9. [Wniosek o opinię przedstawiony przez Komisję Europejską w trybie art. 218 ust. 11 TfUE \(Opinia 2/13\)](#) - informacje z portalu EUR-Lex
  10. [Opinia 2/13 Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 18 grudnia 2014](#) - strona InfoCuria - orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE
-

III. INNE

11. [Komunikat prasowy nr 180/14 dotyczący wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014](#)
12. [Komunikat prasowy z posiedzenia Rady ds. Wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych](#), Luksemburg, 6 i 7 czerwca 2013, s. 15
13. [Accession of the European Union to the European Convention on Human Rights](#) – strona Rady Europy

Więcej zobacz: Bibliografie - [Przystąpienie UE do europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności](#)